

Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation

Sverige ek. för.

hkpo.se

Mastvägen 6, 43274 Träslövsläge – Telefon +46(0)340 372 50 – info@hkpo.se

Havs- och vattenmyndigheten
404 39 Göteborg

Angående remiss dnr 2309-2018: Slutlig remiss om fördelning av pelagiska fiskerättigheter och fiskemöjligheter

Havs- och Kustfiskarnas PO (HKPO) önskar lämna följande synpunkter på remissen.

Sedan remissförslaget presenterades har EU-kommissionen fattat beslut om nödstopp för torskfisket i Östersjön. Med smärre undantag är en hel torskfiskeriering nu drabbad. Den drastiska åtgärden har helt blottlagt svagheten med nuvarande system som lider av stor brist på flexibilitet i fisket, något som HKPO tryckte särskilt på i vårt svar på samrådshandlingen inför remissen. Vi upprepar här inte våra argument, utan kan helt enkelt konstatera att det nu krävs skyndsamma åtgärder från HaVs sida, om det regionala torskfisket i Östersjön och fiskerieringen i land alls ska kunna överleva.

Det mesta tyder på att det inte sker någon förbättring av situationen till nästa år, även om vi har förhoppning på en begränsad torskkvot. Aktuellt i dagsläget är, ingen kvot i det östra och 68 % nedskärning i det västra. Men en bifångstkvot på torsk till pelagiskt fiske (ännu ett skäl till att dedikera sill till torskfisket). Beslut om alternativa fiskerier för drabbade torskfiskare i deras hemnavatten i Östersjön måste absolut vara på plats till 2020.

Havs och vattenmyndigheten har med den pelagiska remissen ett helt avgörande tillfälle till att justera fördelningarna i det pelagiska fisket så att de får en utformning som gynnar det regionala fisket, samtidigt som det kan uppmuntra till ett fiske för humankonsumtion, något som i sin tur stärker hela den regionala fiskerieringen.

Myndigheten verkar göra vissa ansatser i remissen som kan tolkas som att det öppnas upp för rena torskfiskare i Östersjön att få tillgång till att bedriva ett pelagiskt fiske på den nuvarande regionala kvoten. Om så skulle vara fallet, saknar vi kunskap om hur regionkvoten har nyttjats tidigare, hur stor andel som kommit det regionala pelagiska fisket till del, och vad som skulle kunna bli möjligt att fördela till de regionala torskbåtarna större än 12 m. Det gör det svårt att värdera värdet av att (eventuellt) få tillgång till kvoten. Vilka kriterier som ska gälla för inträde vet vi heller inget om. Det skulle kunna innebära att nytillkomna pelagiska torskfiskare tvingas slåss om resursen med befintliga eller nytillkomna pelagiska trålare som är beroende av den regionala kvoten och eventuellt bedriver en annan fiskeinriktning, mer av industrifiske.

Därför är det olyckligt att HaV, om nu myndigheten har tänkt på en sådan lösning, att det inte lagts förslag på nyttjande av kvoten i den här remissen, istället väljer HaV att skjuta fram saken till en ny remiss. Eftersom frågan är helt central för oss som arbetar med att försöka bevara och stärka ett regionalt fiske runt våra kuster, är det

utomordentligt svårt att ta ställning till en remiss som saknar för oss väsentliga delar. Och som redan har påpekats, i en krissituation krävs det skyndsamma åtgärder.

Förslag till ny regional kvot

HKPO förslår därför att en regional kvot på sill och skarpsill inrättas i södra Östersjön som i likhet med kustkvoten inte är en del av det pelagiska systemet. Vi föreslår att det avsätts 4000 ton sill och 1000 ton skarpsill till en ny regional kvot som fördelas genom årliga fiskemöjligheter och kan justeras efter några år med hänsyn taget till utförd aktivitetsgrad. En särskild pelagisk kvot anser vi har större möjligheter till att styras mot ett fiske till humankonsumtion än en kvot som är en del av det pelagiska systemet.

Den nya regionala kvoten ska vara öppen för rena Östersjöbåtar som innehar enbart torskfisketillstånd, samt är större än 12 m och mindre än 24 m.

Kriterier behöver fastställas för vilka fiskare som initialt kan komma i åtnjutande av fisketillstånd på den regionala kvoten. Bland annat en rimligt hög aktivitetsnivå i torskfisket under de senaste 2 åren är viktigt att ta hänsyn till, liksom om tillståndshavare tidigare har ägt men de senaste åren har avyttrat ett pelagiskt tillstånd. Det är helt avgörande att det verkligen blir de regionalt aktiva båtarna som kommer ifråga.

Regional kvotandel delas ut årligen och ska inte kunna hyras ut till andra fiskare, i vart fall inte utanför den grupp som är inne i det regionala kvotsystemet. Däremot bör en regional fiskare ha rätt att hyra in kvot under året från det pelagiska systemet.

Fiskemöjligheten upphör när inget aktivt pelagiskt fiske längre bedrivs. Detta öppnar då upp för framtida nyetableringar. Trålare under 12 meter som fiskar på kustkvot och som önskar utveckla sitt fiske genom anskaffning av en större båt bör prioriteras härvidlag.

Outnyttjad regional kvot bör kunna omfördelas i slutet av året, i första hand till kustkvoten vid behov, därefter till det pelagiska systemet.

Vårt att nämna i sammanhanget är att vi känner till en regional torskfiskare i Östersjön som haft lyckan att anskaffa ett pelagiskt tillstånd från HaV, dock utan tilldelning av kvot. Problemet är att det har varit helt omöjligt för fiskaren att hyra in några som helst fiskemöjligheter av sill/strömming. Således är tillståndet helt värdelöst i nuläget. Detta är ett problem som måste få sin lösning vid utformning av den regionala kvoten och vid tilldelningar av pelagiska fiskemöjligheter för torskfiskare och nyetablerade.

Reflektioner med anledning av felrapporteringen i pelagiska fisket

Vi har tagit del av programmet Kaliber i P1 (16 sept) samt HaVs pressmeddelande om felrapporteringen i det storskaliga pelagiska fisket i Östersjön. Avslöjandena väcker en mängd frågor om hur detta skadar förvaltningen av ekosystemet. Sett mot bakgrund av nödstoppet för torskfisket är falsk rapportering i storskaligt fiske givetvis extra allvarligt. Den har misslett både forskare, ministrar, Kommission m fl. som har att rådgöra och lämnar förslag på fiskkvoter vilka ska fastställas med hänsyn till hela ekosystemet.

Sillen är i högre grad än skarpsillen en viktig föda för större torsk (från vissa intressen framförs ibland helt felaktigt att torsken föredrar skarpsill). Sillen är även, till skillnad mot skarpsill, rik på det vitamin, tiamin, som torsken behöver. När det i industrifisket har rapporterats fångst av sill som i själva verket är skarpsill får det till följd att forskarna överskattar sillbeståndens storlek.

Torsken svälter och lider brist på tiamin. Ändå tillåts foderfisket att fortsatt bedrivas i torskområdena, allt medan pelagiska fiskets effekter på ekosystemet maskeras genom felrapportering. Må vara att det inte fångas den mängd sill som uppges i loggboken, men innebörden av detta är att bestånden av sill är på en mycket lägre nivå än vad vi känt till. Fel ingångsvärden leder till fel förvaltning och medverkar till en obalans i ekosystemet. Detta är mycket allvarligt!

5 kap. 1§

För att kunna införa en ny regional kvot för torskfiskare med båtar >12 m < 24 m utan krav på pelagiskt tillstånd, enligt vårt förslag, behöver ett undantag göras i paragrafen i likhet med vad som anges för fisket på kustkvoten.

Hav övergår här från det gängse begrepp "särskilt tillstånd" till att istället använda "fisketillstånd". Enligt uppgift från HaV beror ändringen enbart på att regelverket i EU använder den beteckning. Båda benämningarna har alltså samma innebörd. Detta borde klargöras, eftersom det i flera paragrafer hänvisas till just 5 kap. 1§, samt med tanke på att "särskilt tillstånd" sedan länge används i andra tillståndsgivningar och även i fiskelagen.

11 kap. 2§

Förslaget anser vi är mycket bra; att fiskerättigheter inte fastställs för uppräknade arter och havsområden. Nyttjande av dessa kvoter bör vara en angelägenhet för hela det svenska fisket, inkluderat det demersala. Kvotbyten med dessa arter skulle i framtiden kunna ge tillgång till viktiga demersala kvoter för att klara landningsskyldigheten, eller för att stärka det demersala fisket likväl som det pelagiska fisket, och möjligen kunna bidra till en ökad flexibilitet i fisket. Eftersom kvoterna inte har bedrivits fiske på, är det orimligt att fördela dem som fiskerättigheter. HKPO håller helt med HaV i detta. Vi ser fram emot att delta i myndighetens utvärdering av hur kvoterna bäst kan nyttjas för det samlade svenska fisket.

11 kap. 6§

HaV vill göra en ny remissrunda. Detta är inte bra och måste ske skyndsamt, eftersom krisen för torskfisket i Östersjön är här och nu. Det behöver finnas åtgärder på plats i god tid före årsskiftet med klara regler för en (helst ny) regional kvot så att drabbade båtar, mottagare och beredningsverksamhet kan förbereda sig i rimlig tid.

HaV vill införa en regional pelagisk kvot i delområde 30-31 efter önskemål från regionala aktörer. Det är bra.

11 kap. 9§

Eftersom avsikten, som HaV så berömvärdt förmedlar, är att kunna nyttja kvoterna för annat ändamål än till enskilda pelagiska fisken, vore det lämpligt att en stor andel av kvoterna hålls inne och inte fördelas ut som fiskemöjligheter i sin helhet vid årets början.

11 kap. 13§

Vad sker med en regional tilldelning som inte nyttjas och inte kan överföras? Borde kanske istället kunna användas av andra fiskare med regionala fiskemöjligheter. Kommer HaV att göra dessa omfördelningar eller är det bättre med överföringar av fiskemöjligheten?

Bilaga 1

Vad beträffar HaVs förslag till kustkvoter i bilaga 1 kan det med dagens osäkra miljöutveckling vara fördelaktigt för fisket på kustkvoten att det fastställs en minsta tilldelning i vikt. Den maximala tilldelningen uttryckt i procent är så långt vi kan

bedöma så pass tilltagen att det för det småskaliga kustfisket finns utrymme till att expandera i framtiden. Om regionala kustfiskare skulle anse att fördelningen i vissa delar ändå inte är tillräcklig, så är det viktigt att hänsyn tas till detta.

Lst Skåne

Vi noterar att Länsstyrelsen Skåne i sitt samrådssvar anser att HaV behöver utreda om regionalkvoter behöver införas i andra havsområden än i östra Östersjön. HKPO håller med om detta och vill tillägga att det bör inkludera även demersala kvoter.

Vi avslutar med samma text som i vårt svar på samrådshandlingen

Varken fiskare, fiskets organisationer eller myndigheter som har att hantera fiskets frågor kan skåda in i framtiden. Just därför är det viktigt att det skapas system som ges en inbyggd anpassningsförmåga till att klara oväntade förändringar och framtida behov inom fisket. Då behöver också de pelagiska kvoterna få en betydligt större regional anknytning med kvoter som inte ingår i det pelagiska systemet och som därför kan möjliggöra för nyetablering och en ökad flexibilitet i det regionala fisket.

Träslövsläge den 18 september 2019

Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation
Tommy Lang